

LEUKOZĖS PAVELDIMUMO TYRIMAI LIETUVOS PIENINIŲ GALVIJŲ POPULIACIJOSE

Lina Kajokienė¹, Vida Juozaitienė¹, Antanas Banys², Arūnas Šileika¹, Virginija Žostautienė¹, Aleksandras Muzikevičius¹, Arūnas Juozaitis³, Rasa Želvytė⁴

¹*Gyvūnų veislinės vertės tyrimų ir selekcijos laboratorija, Veterinarijos akademija, LSMU*

Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; el. paštas: biometrija@lva.lt

²*Neužkrečiamųjų ligų katedra, Veterinarijos akademija, LSMU*

Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; el. paštas: abanys@lva.lt

³*Gyvūnų mitybos katedra, Veterinarijos akademija, LSMU*

Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; el. paštas: juozaitis@lva.lt

⁴*Anatomijos ir fiziologijos katedra, Veterinarijos akademija, LSMU*

Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas; el. paštas: rasazel@lva.lt

Santrauka. Darbo tikslas buvo įvertinti genetinių veiksnių įtaką leukozės paplitimui Lietuvos pieninių galvijų populiacijose ir nustatyti leukozės paveldimumo koeficientus.

Tyrimai atlikti 2007–2011 metais Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Veterinarijos akademijos Gyvūnų veislinės vertės tyrimų ir selekcijos laboratorijoje, Valstybės įmonėje Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centre, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto Laboratorijos departamente. Tyrimams buvo sudaryta duomenų bazė, kurioje sukaupta 983 989 galvijų, tarp jų – 704 649 karvių, įrašų.

Nustatėme, kad žalujų ir žalmargių populiacijoje EGL (enzootinė galvijų leukoze) sirgo 1,8 karto galvijų daugiau nei juodmargių ($p < 0,01$). Juodmargių populiacijoje holšteinų genotipo galvijų leukoze sirgo 3,33 karto daugiau nei Olandijos juodmargių. Dėl leukozės žalujų ir žalmargių populiacijoje daugiausia išbrokuota Danijos žalujų genotipo galvijų, mažiausiai (1,8 karto mažiau) – žalmargių holšteinų.

Giminingo poravimo leukoze sirgusių karvių juodmargių populiacijoje buvo 1,9 karto, o žalujų ir žalmargių populiacijoje – net 3,3 karto daugiau nei sveikų ($p = 0,0001$). Leukozės paveldimumo koeficientas juodmargių populiacijos buvo 0,11–0,264, o žalujų ir žalmargių – 0,182–0,243.

Raktažodžiai: karvė, leukozė, genetiniai veiksniai, veislė, paveldimumo koeficientas.